

Exam. Code : 216703
Subject Code : 6151

M.A. (Political Science) 3rd Semester
HUMAN RIGHTS

Paper : XV

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

SECTION—A

Note :— Attempt any **SIX** questions. Each question carries
4 marks. Answer to each shall be in about **250** words.

1. Cultural Rights
2. Atlantic Charter
3. Marxist Theory
4. Relevance of Universal Declaration
5. Substantive Rights
6. League of Nations
7. Aircraft Hijacking
8. Judicial Activism
9. Right to Judicial Protection
10. Slavery.

SECTION—B

Note :— The candidate shall attempt **ONE** question from each unit in about **1000** words. Each question shall carry **14** marks.

UNIT—I

11. 'The Natural Rights of man being its embodiment were, not the particular privileges of citizens of certain state, but something to which every human being, everywhere was entitled by virtue of the simple fact of being human and rational.' Discuss.
12. Critically discuss the role of UN Charter in the development of Human Rights.

UNIT—II

13. Discuss the rights enshrined under UN Declaration of Human Rights.
14. Critically discuss the working National Human Rights Commissions in India.

UNIT—III

15. Discuss the role played by Indian Judiciary in the protection of Human Rights.
16. Discuss the role of NGOs in the promotion of Human Rights.

UNIT—IV

17. Discuss Liberal Perspective of Human Rights.
18. Discuss Terrorism.

(Punjabi Version)

ਭਾਗ—ੳ

ਨੋਟ :— ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ।

1. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰ
2. ਅਟਲੰਟਿਕ ਚਾਰਟਰ
3. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ
4. ਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ
5. ਸਾਰਭੂਤ ਅਧਿਕਾਰ
6. ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਲੀਂਗ
7. ਜਹਾਜ ਅਗਵਾ
8. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਗਰਮੀ
9. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
10. ਗੁਲਾਮੀ।

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ—I

11. 'ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇਨਸਾਨ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮਾਨਵ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਰਲ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਪਰ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।' ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
12. ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੂ. ਐਨ. (UN) ਚਾਰਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

13. ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਯੂ. ਐਨ. (UN) ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
14. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

15. ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
16. ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਐਨ. ਜੀ. ਓ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

17. ਮਾਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਿਬਰਲ ਪਰਸਪੈਕਟਿਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
18. ਅਤਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।